

holde adskillig Separatisme indenfor Partierne, som i dette Øjeblik bliver til særlige Partier eller til Forsøg paa at lave særlige Partier.

Jeg tror derfor, jeg tør sige, at i den Skærsild, som Forslaget har gennemgaaet i Udvalget, er det ikke blevet svædet i nogen nævneværdig Udstrækning. Jeg tror, at Forslaget i Øjeblikket staar ret uantastet. Det er blevet forbedret af Statistisk Departement ved en fortræffelig Udformning af en Stemmeseddel, hvis Udarbejdelse jeg er Departementet overmaade forbunden for, og som jeg mener betegner en meget værdifuld Forøgelse af Forslagets Værdi. Og ligesom Forslaget sagligt set er kommet vel ud af Skærsilden, tør jeg sige, at det indenfor de forskellige Partier allerede nu har vundet adskillig Sympati; men fra Regeringspartiernes Side har den rent ydre Tilkendevivelse af Sympatien været af en noget platonisk Art. Jeg haaber, at de kordiale Følelser maa stige med Tiden. De Herrer paa den Side har jo haft god Tid til at forberede Forslag. De synes ogsaa at have god Tid, som det gaar nu. Jeg antager, at de egentlig talt helst ønsker — ellers forstaar jeg ikke den Langsommelighed, de har vist —, at der ikke skal foretages nogen egentlig Realbehandling i stort Omfang af Lovforslagets Afdeling B. De ønsker maaske dette skubbet noget længere frem; ellers synes jeg oprigtig talt, de temmelig hurtigt kunde være klare over, at det var Tidspunktet nu at gribe til i Forhandlingen — det har for Resten været Tidspunktet for længere Tid tilbage — for deres Vedkommende. Det har de hidtil ganske forsømt og ikke haft Lyst til, saa jeg antager, at deres egentlige Ønske er dette, at vi nu skal se at lappe paa en midlertidig Valglov og saa efter de to første Valg se at komme til en Realitetsbehandling af selve Valglovs-spørgsmaalet.

Er det de to Regeringspartiers Mening, ligger det bag ved al den Forsigtighed og den Forhalingsproces, man har mærket fra deres Side, saa forstaar jeg deres Taktik; men har det været Meningen at faa Afsnit B igennem, synes jeg, deres Fremgangsmaade har været mærkelig langsommelig og mærkelig sorgløs. Jeg tror, at de let kan i den Henseende have vilet sig ind i nogle taktiske Bestræbelser, som paa et givet Tidspunkt spærrer dem Adgangen til det, de maaske ønsker eller i alt Fald foregiver at ønske. De kan efter den Stilling, Venstre tager til Spørgsmaalet, og efter vor Kritik af hele det

Valgsystem, vi har nu, ikke vente, at de paa Grundlag af dette Valgsystem kan faa vedtaget i Rigsdagen en endelig Valglov, som yder politisk Retfærdighed. Det har de to Partier dog sikkert, hvis de har villet se paa Sagen, kunnet være klare over i 1½ à 2 Maaneder. Naar de alligevel forhaler Sagen, maa der vel ligge visse politiske Hensigter bag ved. Vi for vort Vedkommende ønsker at fortsætte Forhandlingerne, vi ønsker ikke at bruge denne Forhandling eller lade denne Forhandling bruge til at skubbe Valgdagen længere ud end nødvendigt; vi vil fortsætte, saa længe der er Mulighed for, at vort Forslag kan vinde Tilslutning, en Forhandling ogsaa om Lovforslagets Afsnit B, men hvis det viser sig umuligt, hvis det virkelig viser sig, at denne Sag ikke kan fremmes til Ende inden en rimelig Frist, saa bliver Opmærksomheden naturligvis at koncentrere om det første Valglovsforslag, og der vil saa Forhandlingen faa sit Forløb, og vi ser, hvorledes den midlertidige Valglov kan blive.

Men der vil jeg gerne, for at Forord ikke skal bryde nogen Trætte, sige, at der er vor Interesse platonisk. Vi mener, Systemet er daarligt, vi ønsker ikke at lempe paa dette System mere end højst nødvendigt. Vi har givet vort Tilbud om en redelig Valglov under Hensyn til alle raadende Stemninger, det er ikke et Valglovsforslag, hvorved vort Parti paaoktrojerer Rigsdagen et bestemt System; det er et Udtog af alle de raadende Stemninger, der har været fremme paa Rigsdagen, et redeligt Tilbud i denne Henseende. Dette har man sagt mange smukke Ord om fra forskellige Sider, men søgt at gennemføre det, taget en virkelig Forhandling op om det i Tide har man ikke. I denne Forhandling af Valglovsforhandlingerne har vi ingen Lod eller Del. Vi har ønsket den Sag hurtigt ført frem til Forhandling. Et Vidnesbyrd om, at vi har ønsket dette, laa blandt andet deri, at vi gik ind paa at lade Udvalgsforhandlingen begynde med en Udarbejdelse af Ændringsforslag af os, medens ellers Alverdens andre Udvalgsforhandlinger ender med, at man møder med Ændringsforslag. Vi har altsaa gjort, hvad vi kunde, for at fremme Sagen. At vi ikke er naaet længere med Valgloven, end vi er nu, kan vi med Sandhed sige ikke skyldes vort Partis Handlemaade, ej heller vort Partis Ønske.

Indenrigsministeren (Rode): Jeg skal ikke komme videre ind paa Enkelthe-